

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

VOLUME LXVII Nr. 15

KETVIRTADIENIS, LIEPOS (JULY) 23, 1987

KAINA 25 c.

Kasdien

**AIDS ir politikieriai
Ir Kanadoje pradės
Tikiu mokslininkams
Prezidentui galvos neskauda**

AIDS dar vis tebėra denos tema, neužmesta laikraščių įslypių pūkraščiuose. Mokslininkai, ypač medikai, rimtai diskutuoja, svarsto, kaip pažaboti šios ligos plintantį sindromą. Žmonės išgąsdinti nesuivaiko, kas čia darosi. Politikieriai ja žaidžia, tikslu laimėti daugiau politinio kapitalo. Pavyzdžiui, Illinois valstijos seimelio kongresai prirašė visą šusnį įstatymo projektų kovai prieš šią ligą. Daugiausia rašė, rinkimų laiku, kad jie būtų perrinkti.

Kaip Chicago laikraštis "Tribune" pažymi, seimelio vieno demokrato nuomone, įstatymo projektai kovai prieš AIDS niekam tikę, bet už juos balsavau, norėdamas pasirodyti, jog prieš šią epidemiją kovojau. Kitas balsavęs už įstatymo projektus pareiškė: "Nemėgstu šių įstatymo projektų, bet noriu būti perrinktas". Dar vienas toks pat: "Jeigu būčiau prieš šiuos įstatymo projektus, kitais metais per rinkimus šios ligos priešai man gerklę perpiautų".

Jeigu ne žmonių spaudimas, politikieriams AIDS sindromas būtų nei šilta, nei šalta.

Yra sakoma, į kur skrenda paukščiai, į ten skrenda ir vanagai. Pokario metais su vadinamais dypukais per Atlantą į šį kontinentą atskrido ir nemaža ne tik nacių buvusių kolaborantų, bet ir nacistinių nusikaltėlių. Jie čia kūrėsi ir išikūrė kaip ir kiti nieko dėti dypukai, bet...

Nors truko dešimtmečiai, bet OSI, kad ir atbulais pirštais, pradėjo juos "čiupinėti". Pritariantys jiems reakciniai nacionalistai sukėlė didžiausią liarmą. Dabar prašosi klausimas, ką reakcininkai darys Kanadoje. Kaip rodo ženklai, ten įtariamus nacistinius nusikaltėlius irgi pradės imti už pakarpos.

Nors ir prieš keturis dešimtmečius nukankintųjų žmonių kraujas — šaukia atpildo.

Kad prez. Reagan su savo administracijoje leitenantais laikosi nuomonės, jog po branduolinio susirėmimo su priešu Amerika lengvai atsigautų, nėra nuostabu. Kaip pats prezidentas, taip jo leitenantai yra politikieriai, jie precizinius mokslus supranta ne kiek daugiau kaip deglosios apie debesis.

Paimkime Massachusetts Technologijos Instituto mokslo vyrus. Jie visiškai kitaip galvoja apie Amerikos likimą, jeigu įvyktų branduolinis susirėmimas su priešu. Jie sako, jeigu ir "žvaigždžių karų" lazeriai atmuštų 99 procentus priešo branduolinių raketų, vienas procentas nukritusiųjų ant Amerikos tiek pridarytų žalos, kad

Simtą septyniasdešimt bičių šeimų Jiezno kolūkyje prižiūri bitininkas Jonas Navickas. Bityne iš avilio gaunama po 20-21 kilogramų prekinio medaus. Patyrusiam bitininkui gerai talkina jauna bitininkė Virginija Kazlauskaitė ir praktikantė Kauno Mičiurino technikum trečiakursė Alė Zibudaitė.

Žmonės nori bendrauti

Prieš kurį laiką įvyko įdomus dialogas, apie kurį tikriausiai esate girdėję: buvo nutiestas radijo „tiltas“ tarp Jungtinių Amerikos Valstijų miesto Milwaukee ir Tarybų Lietuvos sostinės Vilniaus. Tada pačių įvairiausių specialistų, profesijų, išsilavinimo — ir natūralu — pažiūrų žmonės dalijosi mintimis apie padėtį pasaulyje ir mūsų kraštuose, apie kasdiniuosius reikalus ir žmogaus teises. O štai dabar į Vilniaus radijo laidų užsieniui redakciją atėjo tikrai įdomi siunta: magnetofono juosta iš Jungtinių Valstijų Madison miesto. Pagal tarpusavio susitarimą su šiuo miestu Vilnius giminių uosis: užmezgami artimi ryšiai, kontaktai tiek tarp eilinių piliečių, tiek tarp miestų vadovų.

Šaliai atsigauti truktų dešimtmečių dešimtmečiai.

Nežinau kaip jūs, skaitytojai, bet aš labiau tikiu mokslininkams negu politikieriams.

Brazilija, Meksika ir Argentina yra daugiausiai prasiskolinusios šalys užsienio bankams. Sudėjus į krūvą, jų skolos užsienio bankams siekia \$262.1 bilijono. Turtingiausia pasaulyje šalis Amerika už anas tris Lotynų Amerikos šalis užsienio kapitalistams prasiskolinusi dar daugiau, net iki \$263.6 bilijono ir už šias skolas kasmet moka užsienio kapitalistams po \$50 bilijonų dividendų.

Į skolas Amerika pradėjo skęsti prez. Reagano prezidentavimo metais. Prezidentas didžiuojasi, kad Amerika brenda į šias skolas, Girdi, užsienio kapitalistai pasitiki Amerikos ekonomika ir čia investuoja savo kapitalus. Bet kad jie kasmet gaudami \$50 bilijonų dividendų tokia suma skurdina Amerikos žmonių gyvenimo lygį, prezidentui galvos neskauda.

S. J. Jokubka

Madison atstovai jau lankėsi Vilniuje, savo ruožtu — mūsų sostinės atstovai pabuvojo pas amerikiečius. Na, o mūsų gauta magnetofono juostelė — ištisa radijo laida, kurioje kalba labai skirtingi žmonės. Jie pasakoja apie save, savo gyvenimą ir problemas, ir, savaime suprantama, daug ko teiraujasi mūsų.

Štai pasakoja Ruf Polly, kuri jau lankėsi Vilniuje, susitiko su jo meru A. Vileikiu bei kitais asmenimis:

„Dabar aš jiems siunčiu pačius geriausius linkėjimus ir dėkoju už svetingumą ir gerumą, kuriuos patyrėme kelionės metu... Mes norime dalyvauti pasikeitime (žmonėmis) su Vilniumi, užmezgti kontaktus tarp žmonių“.

Madison gyventoja visiškai teisi, kai ji kalba: kontaktai tarp žmonių — tai taikios ateities — o kaip tik tokios ji nori savo šešių mėnesių dukrai Morin — garantija. Be abejo, labai įdomūs amerikietės išpūdziai iš kelionės į Vilnių. Manau, jos nuomonė turėtų būti įdomi ir jums — juk išpūdziai iš Lietuvos sostinės turistinio sezono metu gausi ir lietuviškoje jūsų krašto spaudoje. Deja, toli gražu ne visi jie objektyvūs. Tad amerikietės Ruf Polly pastebėjimai, manau, verti dėmesio:

„Aš niekad neužmiršiu, kai, vaikščiodama Vilniaus gatvėmis, pamačiau, kad moteris savo vaiką paliko vežimėlyje, o pati ramiai įėjo į parduotuvę pirkinį. Aš tada pagalvojau: kaip puiku, kad jūs turite tiek laisvės, kad jūs nejauciate baimės dėl asmeninio saugumo. Tą aš, moteris, pati turinti vaiką, laikau labai svarbiu ir išpūdingu dalyku“.

Mums tai — savaime suprantamas dalykas, kaip ir daugelis kitų, apie kuriuos pasakoja savo savotiškame „radijo laiške“ amerikietė iš Madison miesto. O štai Kennet Kossak balsas. Jis pasakoja: jo šaknys Kaune. Čia dar turėtų gyventi senelės sesuo, kiti giminaičiai, su kuriais Kossak ka-

dais susirašinėjo ir dabar vėl norėtų atnaujinti kontaktus. Jis ketėtų žodžių mums taria lietuviškai, ir tai, be abejo, negali nejaudinti. Pasakoja apie tai, kad Madison nemaža žmonių, kurie kalba lietuviškai, pasakoja apie lietuviškus Čikagos rajonus. Ir nors tie faktai mums seniai žinomi, o vis tik patraukia nuoširdus noras informuoti apie savo gyvenimą, pasakoti apie save. Deja, apie mus mr. Kossak turi toli gražu neišsamią informaciją. Jis kalba:

„Aš žinau, kad Lietuva vis tik norėtų būti nepriklausoma valstybė. Aš noriu paklausti: ar šis jausmas Lietuvoje gyvas, ar jis pasyvus?“

Ką gi, radijo laiške, kurį mes ruošiamė Madison gyventojams, atsakysime ir į tai, papasakosime tikrąją Lietuvos istoriją, leisime paprastiems Tarybų Lietuvos piliečiams pasakyti, ką jie mano apie tai. Tai dar kartą rodo, kaip reikalingas apsikeitimas teisinga, objektyvia informacija, požiūriais. Žmonėms rūpi ne tik kasdieniniai ar istoriniai klausimai: jiems ne vis tiek, kas dedasi mūsų planetoje dabar, jiems ne vis tiek, ar einame derybų, ar konfrontacijos keliu. Man pasirodė itin turininga koledžo studento Den Goldsteent mintis. Jis kalba:

„Kaip aš suprantu, Tarybų Sąjunga nuoširdžiai stengiasi siekti tikrai veiksmingų priemonių sustabdant branduolinio ginklo plitimą“.

Studentas kalba ir apie tai, kad, šalinant naujo karo pavojų, didžiulis vaidmuo priklauso žmonių tarpusavio supratimui, vienas kito pažinimui.

Jam tikrai negalima nepritari. Kaip ir Nensi Sholts, kuri pasakoja:

„Aš turiu suaugusius vaikus — sūnų ir dukterį. Trejetą anūkų. Aš gimiau 1935 metais, augau karo metais, aš atmenu Antrąjį pasaulinį karą. Aš gerai atmenu, kaip buvau įgąsdinta būdama vaiku. Ir, žinoma, aš noriu taikos, ir manau, kad to paties norite ir jūs. Tad gyvenkime taikoje!“.

Puikūs žodžiai!

...Čia supažindinau tik su nedidele dalimi „radijo laiško“ iš Madison. Be abejonės, vilniečiai jiems atsakys tokiu pat nuoširdžiu radijo laišku. Žmonės tikrai nori bendrauti.

Jonas Lukoševičius

Lietuvos valstybinio TVR komiteto laidų užsieniui vyriausiasis redaktorius Vilnius

Trumpai

— Taikos šalininkai, liudijusieji Atstovų Rūmuose akcentavo, kad atstovų Rūmų užmačios neduoči pasportų norintiems nuvykti į Nikaragvą, prieštarauja konstitucijai.

— Pietų Afrikos aparteidinis režimas praneša, kad tūkstančiams užsienio žurnalistų uždraus savo laikraščiams pranešinėti užsienyje kas dedasi Pietų Afrikoje.

— Afganistano sečtinėje Kabul įvyko neprišijugusiųjų šalių žurnalistų konferencija. Konferencijos dalyviai užgyrė rezoliuciją, reikalaujančią, kad Amerika nutrauktų nepaskelbtą karą prieš Afganistaną.

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$15.00; Chicago \$17.00; Canada, and other foreign countries — \$20.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS—3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Dievą varo iš mokyklų

Louisiana valstijoje švietimo sistemoje, kol Aukščiausiasis teismas nepanaikino, buvo keistas įstatymas. Mokyklose pagal šį įstatymą būdavo privaloma pamoka, kurioje mokytojas moksleiviams turėdavo aiškinti, kad pasaulį ir viską kas gamtoje gyva sutvėrė dievas vienu kartu per kelias dienas taip, kaip rašoma biblijoje. Greta šios pamokos buvo kita privaloma pamoka, kurioje mokytojas tiems patiems moksleiviams turėdavo aiškinti, kad viskas pasaulyje ir kas jame yra gyva, išsivystė evoliucijos keliu per tūkstančius ir gal milijonus metų, ir dar vis tebesivysto.

Sveikai galvojant, buvo daugiau kaip juokas. Moksleiviui pripumpuota galva, kad pasaulį sutvėrė dievas, kitoje pamokoje vėl pumpuojama į galvą kad nebe dievas pasaulį sutvėrė, bet jis išsivystė per milijonus metų evoliucijos keliu.

Pagaliau, nežiūrint religininkų fundamentalistų priešinimose, Aukščiausiasis Teismas neseniai gamtos tikslams aiškinti konfuzijai padarė galą. Teismas neatmetė, kad gamtos mokslo aiškinimas pagal bibliją nėra moksliska, bet pripažino, kad religiniu požiūriu gamtos mokslo aiškinimas prieštarauja konstitucijos Pirmajam pataisymui, draudžiančiam religijai kištis į mokyklų vidaus reikalus.

Šis teismo patvarkymas yra ne tik fundamentalistams, per šonines duris su biblija lendantiems į mokyklas — antausis, bet ir prezidentui Reaganui, propaguojančiam mokyklose įvesti poteriamą.

Rimtesni mokslo žmonės bei visuomenės darbuotojai šį teismo tarimą sveikina, kad vaikai iš mokyklų išeis daug daugiau žinodami apie evoliuciją. Be to, girdi, šis Aukščiausio Teismo tarimas yra precedentinis, užsimojęs išmugelintąjį "dievą varyti iš mokyklų".

Civilinių laisvių sąjungos darbuotojas Steve Shapiro pažymi, kad 1925 metais po teismus tarytas biologijos mokslų profesorius John Scope už skelbimą, kad žmogus išsivystęs iš beždžionės, dabar kape patenkintas, nes tampa laimėtoju.

Nacionalistų gandai nepasiteisino

Vakarų kraštų radijo stotys ir musiškių reakcinių nacionalistų kai kurie laikraščiai ilgą laiką pranašavo, kad Lietuvos krikšto sukaktuvinės iškilmės tevyks Romoje, Lietuvoje būsiančios uždraustos. . . . Bet tikrovė paneigė piktus gandus, ir birželio 28 dieną Vilniuje šv. Petro ir Povilo bei dar penkiose miesto bažnyčiose, įvyko iškilmingos pamaldos, dalyvaujant visiems Lietuvos vyskupams ir tūkstančiams maldininkų. Nacionalistų laikraščiai, konkrečiai katalikų "Tėviškės žiburiai", neseniai taip pat tvirtino, kad iškilmėse Romoje, "jau tikrai žinoma, Lietuvos dvasiškai negalės dalyvauti" Bet tikrovė paneigė ir šiuos gandus: Lietuvos dvasiškių delegacija dalyvavo Lietuvos krikšto iškilmėse Romoje, tą pačią birželio 28-ąją.

T. SAJUNGOS-PRANCŪZIJOS DIALOGAS

Dalykiškai ir atvirai buvo svarstomi Tarybų Sąjungos ir Prancūzijos santykiai šiuolaikiniame pasaulyje bei jų vystymo perspektyvos gegužės mėnesį vykusio Prancūzijos ministro pirmininko Ž. Širako oficialaus vizito į TSRS metu. Vizito metu Ž. Širakas susitiko su M. Gorbačiovu ir kitais Tarybinės vyriausybės vadovais.

Ne paslaptis, kad pastaraisiais metais Tarybų Sąjungos—Prancūzijos santykiuose padvelkė vėseni vėjai. Susitikimo su Ž. Širaku metu M. Gorbačiovas atkreipė svečio dėmesį į tai, kad tarybinė visuomenė su nusistebėjimu ir nerimu stebi stiprėjančias antitarybiškumo apraiškas Prancūzijoje. Tarybų Sąjungos—Prancūzijos santykiams reikalingi reikšmingi impulsai, kad visiškai būtų atkurtas jų ankstesnis draugiškas pobūdis, pabrėžė susitikimo metu M. Gorbačiovas.

Kalbant branduolinio ginklo pašalinimo iš Europos klausimais, M. Gorbačiovas pareiškė viltį, kad Prancūzijos vadovybė konstruktyviu indėliu prisidės prie pastangų sudaryti susitarimus, kurie įgalintų žengti pirmą, lemiamą žingsnį į realų nusiginklavimą. Kaip žinoma, Prancūzijos požiūris į branduolinę politiką Europoje yra

gana savitas ir dažnai nesutampa ne tik su TSRS, bet ir su JAV požiūriu tuo klausimu.

Ž. Širako prašymu M. Gorbačiovas trumpai išdėstė persitvarkymo, šiuo metu vykstančio Tarybų Sąjungoje, tikslus ir metodus. Tai sunkus darbas, ir svarbiausia, kad jis dar prieš akis. Tad mes turime ką veikti namie, ir TSRS užsienio politika visiškai atitiks vidaus procesų pobūdį, jų kuriamuosius tikslus. Kalbėdamas apie naują mąstymą, M. Gorbačiovas pažymėjo, kad jam būdinga tai, kad pripažįstama kiekvienos tautos teisė į savo nepriklausomą pasirinkimą. O istorija nuspręsi — kuris geresnis. Ir gerai, kad visi skirtingi. Tai net impulsas vystymuisi ir visiškai atitinka marksistinę sambūvio, taikaus lenktyniavimo koncepciją.

Prancūzijos ministras pirmininkas palinkėjo sėkmės persitvarkymui, pavadino jį nuostabi, įspūdingu reikiu, kuris laikomas svarbiausiu amžiaus pabaigos įvykiu. Buvo pareikšta viltis, kad persitvarkymas įgalins pagerinti Rytų ir Vakarų ryšius. Vizito metu buvo aptarti Tarybų Sąjungos ir Prancūzijos ekonominių, mokslinių-techninių bei kultūrinių ryšių plėtojimo klausimai. A. Gr

Nuvykę paviešėti tik parbuliavo

Antrojo gegužės mėnesio pusėje "Tėviškės" draugijos laikraščio "Gimtas kraštas" iniciatyva Vilniuje įvyko su išeivijos vadinamų kultūros veikėjų grupe, viešėjusia Lietuvoje, pokalbis prie apskrito stalo. Pokalbyje dalyvavo buvęs katalikų laikraščio "Draugas" redaktorius Mykolas Drunga, Harvardo universiteto profesorius Edvardas Kaminskas, literatūros kritikas Kęstutis Keblys ir "Akiračių" redkolegijos narys Liutuardas Mockūnas.

Pokalbio šeiminkams atstovavo Tarybinio kultūros fondo Lietuvos skyriaus pirmininkas profesorius Česlovas Kudaba, Lietuvos TSR valstybinio leidyklų ir knygų prekybos komiteto pirmininko pavaduotojas Rimgaudas Mališauskas, Lietuvos KP CK užsienio ryšių skyriaus vedėjo pavaduotojas Justas Paleckis, "Tėviškės" draugijos pirmininkas Vaclovas Sakalauskas ir "Gimtojo krašto" bendradarbiai.

Iš "Gimtojo krašto" pranešimo liepos 2-8 d. laidoje duodasi suprasti, kad pokalbyje daugiausia kalbėjo nuvykę paviešėti vadinamieji išeivijos kultūros veikėjai—dypukai — net 33 kartus emė žodį, o buvęs "Draugo" redaktorius M. Drunga daugiausia — 19 kartų. Kiti, įskaitant ir pokalbio šeiminkų atstovus, emė žodį tik po du tris kartus. Netgi toks plačiai žinomas Amerikos lietuviams R. Mališauskas — vos du kartus. Vadinasi, mūsų šeiminkams išeivijos kultūros darbuotojams buvo leista kalbėti kiek tik jie geidė.

Ir ką gi jie ten prie apskrito stalo kalbėjosi, diskutavo? Dypukai, vadinami išeivijos kultūros veikėjais, priekaištavo, kad jie norėtų Amerikoje suirengti lietuviškų tarybinų knygų parodą, galėtų padėti Vilniuje restauruoti pilį tūkstančiais dolerių, galėtų dovanai siuntinėti Paminklų konservavimo institutui skaidrių projektorių ir kitokios techninės paramos, o M. Drungos nuomone, netgi galėtų Tarybų Lietuvos didiesiems meno ansambliams atidaryti duris į didžiuosius Amerikos teatrus ir t. t. Bet esanti problema, kad išeivija su Lietuva neturinti geros komunikacijos. Dėl neturėjimo gero susisiekimo, sakė, iškylą problemų užsisakant Lietuvos laikraščius, nusipirkti Lietuvoje išleistųjų knygų ir taip toliau.

E. Kaminskas aimanavo, kad pasiūnčiant projektorių esą uždėti tarybiniai muitai. Be abejo, ir už kitokią siunčiamąją techniką reiki mokėti muitus.

L. Mockūnas priekaištavo, kad ilgai užtrunka susitarti atsikviesti rašytojų Amerikai. Ir taip be galo pylėsi aimanavimai ir priekaištai.

Tačiau prie apskrito stalo temos šio pokalbio atvertus kitą puslapį, duodasi suprasti visiškai kas kita. Dėl nebuvo geros komunikacijos, arba kitaip pasakius, gerų kultūrinių bei kitokių santykių su Lietuva, šešėlis krenta išeivijai. Pavyzdžiui, R. Mališauskas pokalbyje prie apskrito stalo, gavęs žodį pažymėjo: Išspausdinome Cinzo, Mackaus, Santvaro, Almeno, Katiliškio ir daugelio kitų išeivių rašytojų knygas. . . . Vien "Vaga" per 30 metų išleido apie 50 jų kūrinių. . . . Artimiausiu laiku pasirodys Zobarsko, Vytės Nemunėlio, Tarulio, Vaičiulaičio, Bimbos, Aisčio, Nykos-Niliūno, Sutemos, Bradūno,

Brazdžionio, Tomarienės, Bogutaitės ir kitų išeivių rašytojų knygos".

Na, o kiek išeivijos vadinamieji kultūros veikėjai išleido tarybinų lietuvių knygų čia Amerikoje? Nė vienos.

Arba kaip prie apskrito stalo papasakojo V. Sakalauskas: "Dalykiški santykiai susiklostė su išeivijos menininkais. Gegužės 28 dieną visi dalyvavome Klaipėdoje įvykusiame Stankūnienės tapybos parodos atidaryme. . . . Siemet Lietuvoje savo darbus dar eksponuos Jonynas, Krivickas, Račkus, Varnelis, iš viso septyni išeivijos dailininkai".

Na, ir vėl. Keli tarybiniai lietuvių dailininkai eksponavo savo darbus čia Amerikoje išeivijai? "Ar ne laikas būtų pagalvoti apie didesnes dailininkų parodas Amerikoje?" V. Sakalauskas labai teisingai išeivijos vadinamiesiems kultūros veikėjams pasakė.

Nereikėtų tų baikų, išeivijos vadinamiesiems kultūros veikėjams a la M. Drunga rūpi "didesni" dalykai: Tarybų Lietuvos meno ansambliams esą reikėtų atidaryti Amerikos didžiųjų teatrų duris, padėti restauruoti Vilniaus pilis tūkstančiais dolerių, siuntinėti Lietuvon dovanai visokią techniką be muitų ir p.

Gražiausia, kai prie to apskrito stalo buvęs "Draugo" redaktorius pasigyrė, kad, girdi, išeivijoje visi iš Lietuvos yra laukiami, viskas kas mums išeiviams ateina iš Lietuvos, esą miela. Mes esame taip persitvarkę, M. Drunga kalbėjo, kad išeivių nuotaikos kitokios negu prieš dvidešimt metų.

Kokią išeiviją M. Drunga turi galvoje — vilkai žino. Kai neseniai Grigas buvo atsikviestas žymųjį Lietuvos operos solistą Noreiką ir kitus surengti vieną kitą Čikagos lietuviams koncertą, dypukiškoje išeivijoje nesimatė jokio persitvarkymo. Pasielgė beveik lygiai taip, kaip prieš dešimtį metų pažangiečiai buvo suruošę koncertą Mildos teatre su turistine grupe atvykusiai Lietuvos operos solistėi Vėlonei E. Ciudakovai.

Dėl M. Drungos išeivijos persitvarkymo abejoja ir J. Paleckis. Prie apskrito stalo M. Drungai jis pasakė: "Prieš penkerius metus tokį pokalbį "Gimtajame krašte" vargiai būtų galima įsivaizduoti. Nežinau, ar visos jūsų redakcijos norėtų matyti svečius iš Lietuvos prie apskrito stalo, nors ponas Mykolas ir sako, kad persitvarkėme".

Kai kurie išeivijos kul-

tūrininkai taip persitvarkė. Jie sūtinaka, kad jų knygos būtų leidžiamos Lietuvoje, Lietuva vyksta su savo dailės darbais paroduoti, vyksta dainuoti. . . . Jie neturi problemų užsiprenumeruoti Lietuvos laikraščius, nusipirkti čia Amerikoje lietuviškų tarybinų knygų, bet tik ne M. Drungos bei "Enciklopedija Britanica" bendradarbio E. Kaminsko plauko kultūrininkai. A la M. Drungos kultūrininkams rūpi, kad Lietuvos laikraščiai spausdintų jų šmeidžiančiuosius tarybinę santvarką straipsnius, jiems rūpi už tuos straipsnius honorarai, nori Lietuvai įpiršti Afrikos dailės kūrinių kolekcija ir tuo tarpu išeivijos kultūrinių vertybių archyvus pasilaikyti Amerikoje, nes girdi

[Nukelta i 3 pusl.]

Vilnis, 1987 m. liepos 23 d.

Svetimi sveteliai

„Sukūrusiems kultūros vertybių persikėlimas anapus gyvenimo upės nėra mirtis, yra tik miegas amžinoj ramybėj. Jų darbai šioj pusėj gyvi, veikia ir kovoja toliau, o jie tik ilsisi, gyvendami nudirbtame darbe“.

Šiuos prasmingus žodžius 1934 m. pasakė kompozitorius Stasys Šimkus prie savo mokytojo Juozo Naujalio kapo. Jų teisingumą nuolat patvirtina ir paties S. Šimkaus nudirbti darbai.

Sie metai Lietuvos muzikiniame gyvenime ir prasidėjo S. Šimkaus gimimo 100-ųjų metinių minėjimo renginiais. Vasario 4-ąją, kompozitoriaus gimimo dieną, Vilniuje įvyko iškilmingas vakaras.

Algis Šimkus, kompozitoriaus sūnus, su dukra Dalia ir buvo pirmieji šių metų „Tėviškės“ draugijos svečiai, atvykę iš Jungtinių Amerikos Valstijų dalyvauti S. Šimkaus pagerbimo renginiuose. „Prisipažinsiu, nelaukiau, kad, praėjus 44 metams po Šimkaus mirties, Lietuvoje būtų išlikęs toks juo susidomėjimas, — kalbėjo svečias. — Muzikologai pasiryžę jį ir toliau palaikyti. Manau, Lietuvos kultūros istorijai tai reikšmingas žygis... Esame sužadinti. Atvažiavau drauge su dukra, kad paieškotų, kaip Amerikoje dabar madoje, savo šaknų. Ji atrado savo šimtmetes šaknis...“

Kad pajustų savo ryšį su tėvų ir protėvių žeme, kasmet į Lietuvą atvažiuoja tūkstančiai tautiečių.

Šiomet „Tėviškė“ savo svečiais kviečia daugiau nei pusę šimto užsienio lietuvių: pažangių organizacijų veikėjų, rašytojų, dailininkų, spaudos darbuotojų, muzikų, meno saviveiklos organizatorių, verslininkų. Cikagiškis Z. Ziupsnys žada atvykti su Amerikos universitetų studentų (15 tinklininkų) grupe. Jos žaistų rungtynes su Lietuvos komandomis.

KAS RAŠTUOSE NESURAŠYTA

Neseniai išėjusioje B. Railos knygoje yra žodžiai „...aš suprantu ir giriu tuos, kurie iš užsienio skrenda į Lietuvą... giminių ir draugų aplankyti, pakvėpuoti gimtojo dangaus oru, geriau pažinti sovietinį krašto gyvenimą...“

Tokia nuomonė žurnalisto, kuris visoje knygoje nesurado geresnio, šiltesnio žodelio Lietuvai. Ir vis dėlto — važiuokite!

Matyt, čia regime būdingą išėjusių propagandai prieštaravimą, kai kalbama ir rašoma — viena, o iš tikrųjų galvojama kiek kitaip. Dar daugiau. B. Raila ir ne prieš tuos, kurie sugrįžta į Lietuvą gyventi...

Apie tai norėčiau kiek plačiau pasisakyti. Penkiolika metų gyvenau reemigrantų šeimoje, todėl galiu tvirtai pasakyti: tų žmonių jausmai Lietuvai liko nesutepti visą gyvenimą ir, būdami Lietuvoje, jie įrodė savo meilę tėviškei doru darbu. Manychiau, tai didesnis žygdarbis, negu metų metais pilstyti pamazgas ant Lietuvos ir save vadinti „doru lietuviu“. Jie gyvena ar tebegyvena kartu su tauta neišsiskirdami iš daugumos ir nereikalaudami privilegijų, neieškodami pigios šlovės. Tie reemigrantai, kuriuos pažįstu, sugrįžo į Lietuvą praėjus tik šiek tiek daugiau, kaip dešimčiai metų po karo, kai gyvenimo lygis Lietuvoje tikrai nebuvo aukštas. Kolūkinis kaimas buvo silpnas, miestuose vietomis tebestūksojo griūvėsiai... Atvykus iš Amerikos žemyno, šimtmečius neregėjusio net panašaus į paskutinįjį karą Europoje, žinoma, daug kas atrodo slegiančiai. Bet jie — šypsojosi, jie buvo ir liko optimistai, jie tikėjo ir tiki šviesia Lietuvos žvaigžde.

1959 m. į Lietuvą atvyko pirmoji po karo išėivių turistinė grupė. Prie jos organizavimo daug prisidėjo ir pažangių laikraščių „Laisvė“ bei „Vilnis“ redakcijos. Šiomet Lietuvoje lankysis po tris jau tradicinėmis tapusias šių laikraščių skaitytojų ir talkininkų grupes. Iš viso šiemet „Tėviškės“ draugija kartu su „Inturistu“ numaciusi priimti 10 dienų viešnagėms apie 30 turistinių etninių grupių iš JAV, Argentinos, Brazilijos, Kanados, Vokietijos FR, Skotijos.

Tarp šių grupių — o tai gal tūkstantis tautiečių — bus nemaža dainų ir šokių entuziastų, mėgėjų.

nebus nuskriausti — jų kelionių maršrutai drieksis išilgai Lietuvos iki gintarinio pajūrio, nuotaiką pakels, žiniomis praturtins susitikimai, koncertai, vakaronės. Daugelis tų renginių, primindami Didžiojo Spalio revoliucijos 70-metį, pasakos, ką sukūrė lietuvių tauta, padedama broliškų respublikų.

Pradėję savo pasakojimą žodžiais apie kultūros vertybes, jais ir baigsime. Buvusi lyg ir svečiu Lietuvoje, dabar jos savastim taps išėivijos poeto Antano Gustaičio, neseniai atšventusio 80-metį, kūryba. „Vagos“ leidykla išleidžia jo humoristinių ir satyrinių eilėraščių rinktinę „Pasiglostymo palaima“. Išėivijos autorių knygų, išleistų Lietuvoje, skaičius, atrodo, siekia šimtą.

Dar vienas 80-metis, šįkart žinomo dailininko niujorkiečio V. K. Jonyno, bus pažymėtas Lietuvoje jubiliejine jo darbų paroda Dailės muziejuje. Šiomet numatyta surengti dar kelias išėivijos menininkų — A. Krivicko (VFR), J. Račkaus ir A. Tamošaičio (Kanada), K. Varnelio (JAV) — parodas. Atvyks ir patys autoriai.

Būkit sveiki, sveteliai.

A. Kusta

GRAŽIAUSIOS PASAULYJE — GIMTINĖS ŽVAIGŽDĖS

Neseniai gavau laišką iš šiaurinio Jungtinių Amerikos pakraščio, Ohajo valstijos, Klyvlendo miesto. Nuo giminaitės Leokadijos Balienės, išvykusios už jūrų marių pačioje žydinčioje jaunystėje ir ten sulaukusios gražaus, sidabru papuošto amželio. Nuolatinė mano knygų, pasakojimų apie gamtą skaitytoja, kadaise pati subtiliai tapusi, akvarele liejusi tėviškės peizažus: kalnelius su žydinčiais grikliais, seno malūno užtvanką ir beržus ties ramiu, saule spinduliuojančiu tvenkiniu, šaltinius, trykstančius iš gėlėtos pievos, jazminų krūmus ties savo tėvų namais ir rasotas obelis, vel ir vėl mintimis sugrįžta į mažą Andreikėnų kaimelį netoliese Kuktiškių, vaizdingoje Aukštaitijos žemėje.

Ji rašo: „Svajodama pasijuntu esanti tėviškėje — Andreikėnuose ar gražioje Dumbravoje. Daug dalykų dėl amžiaus primirštu, tačiau akių atmintis dar budri: atsimenu, kur esu buvusi, rodosi, matyte matau ir jaučiu. Mano tėvelis Mykolas labai mylėjo gamtą ir mane išmokė ją mylėti. Tikslai jis mėgdavo kalbėti mums apie žvaigždes, jas rodydavo žibancias virš samanoto kluono, aiškindavo. Jis man, mažai mergaitei, pasakė, kad pievos viduryje vasaros rytą rasakilės lapelio taurelėje vandens rasos lašelis žiba kaip deimantas, kaip kristalas, daugeliu gražiausių spalvų. Bestebėdama rasos lašelį rasakilės lapelyje, išvydau ir kitus pievos stebuklus: vabalėlius ir darbščias mažas skruzdyles, tokius nuostabius kaimo žiedus: gaisrenas, žvangučius, vėdrynus, baltus dobilėlius. Dieve mano, kaip viskas gamtoje subtilu ir tobula. Praeina sienpjoviai, o pievos pakelia atolą ir vėl žydi...“

Papasakojusi apie savo gyvenimą, prisiminusi „lietuviškąjį Diurerį“ — dailininką Vytautą Kazimierą Jonyną, taip pat išsilgusi Lietuvos, ji rašo: „Apie visus artimuosius tėviškėje dažnai ir daug galvoju. Visų ilgiuosi. Ir kas gi gali atstoti ar prilygti tėviškės mėlynam dangui ir žibančiom žvaigždėm naktimis virš prūdo, ir pavasario žydintiems volams, ir suokiančiom lakštingalom prie Talos upelio... Kazin, ar beturėsiu sveikatos tėviškę dar kada nors pamatyti ir senolių tėvelių kapus aplankyti?“

Prašo aplankyti josios tėviškę, aprašyti josios medžius, žolynus, kalnelius. Ne ką esu aš lankešis tose vietose, kur ankstyvais rytais beržų gojuje klykauja volungės, Versmių pievoje griežia griežlės, maloniai varpelių garsais tilindžioja pečialindos.

Ir štai aš vėl Andreikėnuose, prie almančio Talos upeliuko. Aplinkui — saulės spindulių nutvieksta žemė — kalneliai ir kloniai, žalios laukymės, vėsios pribirusios ryškių žiedų.

Ramų vakarą Talos upelyje pliaukši žuvys, po akmenimis išus krutina dideli kaip vyžos vėžiai. Veidą švelniai glosto atplaukiantys nuo rasotų pievų laukinių mėtų ir bitkrėšlių, vangiorykščių ir valerijonų kvapai. Štai virš senojo Andreikėnų kaimo patekėjo gražus, tarsi iš pieno marių plaukęs mėnulis. Tūkstančiais drebulių lapelių virpantis Perkulės miškas, regis, prabilo pasakų balsu. Mėnulis savo spindinčiu luotu nuplaukė ten, kur dunkso Bareišių raistas, violetinėmis kūpolėmis mėlynuoja Rubino lazdynų giraitė, o skaidrūs Talos vandenys plūsta per versmėtas pievas. Aš sėdžiu po kerota obelimi ir laukiu, kada gražuolis Perkulės mė-

nulis atplauks arčiau Andreikėnų kaimo ir sustos virš Vanagų kalnelio.

Mėnulis atkeliauja pamažėl, neskubėdamas, pasigrožėdamas Mintaučių, Kaušylių beržynėliais. Dar griežia griežlė, o mėnesiena jau žeria burtus. Antai žvaigždžių skraiste apsiautė Perkulės miškas, kaip sidabro monetos sublizgo apskriti drebulių lapai. Danguje ant šono pasviro deimantinis ašotis, ir jaunas mėnulis, apsvaigęs nuo žolėlių, pelynų, čiobrelio dvelkimo, pradėjo samstyti ir pilstyti melodingai skambantį vandenį iš versmės, kuri gurga už medinio Kaušylių svirno.

...Su mėnulio patekėjimu aš einu prie samanoto malūno tvenkinio. Nesugriuvęs tas šimtmetis, girtas sukantis kaimo darbštuolis. Talos upelis patvenktas, malūnas uždengtas drebulių malkų stogu. Tai nepaprastas stogas, o senukų rankomis lygiai vilnelėmis susiūtas iš šimtų drebulinių lentelių. Jis vidur nakties šviečia tarytum sidabrinis. Kaipgi kitaip — malūnas uždengtas drebulės sidabru.

Atvažiuoju į šias gražias vietas aš traukiniu, išeinančiu iš Vilniaus, kurio galutinė stotis — poetu ir rašytoju Antano Miškinio, Žalvarnio, Teofilio Tilvyčio, Pulgio Andriušio, Nykos-Milūno, Jono Šiožinio apdainuota Utena. O pakeliui į Degulių stotelę, esančią netoliese Talos upeliuko, prabėga tokios nuostabios vietos: Labanoro giria, Žeimenos upės, Kaltinėnų, Kiauneliškio, Saldutiškio miesteliukai.

Tėviškė gyva, graži, žydinti. Ir viršum jos spindi mėlynas mėlynas lyg neužmirštuolės žiedas dangus.

Leonardas Grudzinskas

MOTERYS IR VYRAI

Lietuvoje moterų ir anksčiau, ir dabar daugiau negu vyrų. 1939 m. 1000-čiai vyrų teko 1085 moterys, 1959 m. — 1178, o 1984 m. — 1123 moterys. Didžiausias moterų lyginamasis skaičius yra Kupiškio, Skuodo, Joniškio, Anykščių rajonuose. Mažiausias — Klaipėdos mieste, Ignalinos, Jonavos, Alytaus, Vilniaus ir Kauno rajonuose. 53 procentus Lietuvos gyventojų sudaro moterys.

* * *

Palyginus su ankstesniais metais ir dabar, Lietuvoje tuokiamasi jaunesnio amžiaus. Pavyzdžiui, 1939 m. iki 24 metų susituokusios merginos sudarė 49 procentus, o vyrai — 20 procentų visų besituokiančių. Dabar atitinkamai 67 ir 56 procentai.

Apie 82 proc. visų besituokiančių tuokiasi pirmą kartą. Beveik 87 procentai vyrų veda jaunesnes arba savo amžiaus moteris, 13 procentų — vyresnes.

Daugiausia susituokusių yra 30—39 metų moterų ir 45—59 metų vyrų. 36 proc. 30 metų ir vyresnio amžiaus moterų yra našlės, netekėjusios arba išsituokusios.

* * *

Lietuvoje yra daugiau kaip 960 tūkstančių šeimų, kurios sudaro 87 procentus gyventojų. Apie 6 procentai gyvena atskirai nuo šeimų (studentai, moksleiviai ir t. t.), 5 proc. vyrų ir 9 proc. moterų — vieniši. Šeimą sudaro vidutiniškai 3,3 (1970 metais — 3,4) žmogaus.

Lietuvoje 62 proc. šeimų turi nepilnamečių vaikų. 32 procentus šeimų sudaro 2 nariai, 28 proc. — 3 nariai, 39 proc. — 4 ir daugiau šeimoms narių (1970 metais — 43 proc.).

Lietuvos moterys gimdo vis vyresnio amžiaus. Vidutinis gimdyvės amžius 1970 metais buvo 24 metai, šiuo metu — 27 metai.

Vilnis, 1987 m. liepos 23 d.

● Lenkijoje lankėsi Lietuvos TSR partinė delegacija, kuriai vadovavo Lietuvos Komunistų partijos CK pirmasis sekretorius P. Griškevičius. Įvyko susitikimas su Lenkijos jungtinės darbininkų partijos CK pirmuoju sekretoriumi, Valstybės tarybos pirmininku V. Jaruzelskiu. Delegacija susipažino su realiu Bialystoko ir Suvalkų vaivadijų darbo žmonių gyvenimu, aptarė tolesnio bendradarbiavimo, pasienio rajonų ryšių klausimus.

● Dvidešimt trečią kartą Lietuvoje buvo surengtas Poezijos pavasaris. Jo renginiai vyko Šiaulių rajone, Plungėje, Kapsuke, Radviliškyje, Varėnoje, Trakuose, Vievyje, Elektrėnuose, Vilkaviškyje. Pirmą kartą poetų grupė buvo išvykusi į Lenkiją — Punsko krašte susitiko su tenykdžiais lietuviais. Iškilmingas Poezijos pavasario atidarymas, kaip įprasta, įvyko Kaune, Palemone. Čia šiemetinio Poezijos pavasario laureato ažuolo lapų vainiku buvo vainikuotas poetas Stasys Jonauskas. Šventėje dalyvavo iš JAV atvykusi poetė Vitalija Bogutaitė.

● Antrą kartą Joniškio rajono Kepalių kolūkiečių žemdirbiai surengė gražiausiai iliustruotas knygos konkursą. Iš leidyklų pateiktų knygų kepaliečiai išsirinko T. Balčiūnaitės iliustruotą V. Reimerio knygėlę vaikams „Simtas dėdžių“.

● Jurbarko buvo surengta šio miesto, Raseinių, Kapsuko, Birštono, Alytaus, Šilutės, Švenčionių, Tauragės liaudies teatrų šventė. Jurbarko liaudies teatro aktoriai suvaidino komediją „Dėdė atvažiuo“, kuri pirmą kartą Jurbarko buvo pastatyta 1908 m.

● 1947 m. atgimstančiame iš karo griuvėsių Vilniuje įsikūrė aeroklubas. Nūnai jis vadinamas Dariaus ir Girėno aeroklubu. Jo keturiasdešimtmečio proga Vilniuje, Kyviškių aerodrome, buvo surengta aviacijos šventė.

● Vokietijos FR mieste Oferhauzene 33-ąją kartą buvo surengtas tarptautinis dokumentinių ir trumpametražių filmų festivalis. Didelį pasisekimą turėjo vilniečio H. Šablevičiaus sukurtas dokumentinis filmas „Žmogus, einantis namo“. Jis tapo festivalio laureatu.

● Lietuvos TSR žurnalistų sąjunga įkūrė dar vieną — žinybinių laikraščių — susivienijimą „Žinyba“. Jam priklausys žurnalistai, dirbantys įmonių, aukštųjų

mokyklų, įvairių organizacijų leidžiamuose laikraščiuose. Jų respublikoje yra arti keturiasdešimties.

● Šių metų balandžio 30 d. Lietuvos televizija pažymėjo 30 metų sukaktį. Pirmoji televizijos laida tęsėsi 140 minučių. Dabar Lietuvos televizijos programų apimtys siekia iki 11 valandų per parą. Šimtui šeimų tenka 132 televizoriai, iš kurių 54 yra spalvoto vaizdo, ir 29 portatyviniai, daugiausia pagaminti irgi Lietuvoje. Savo televizijos 30-metį Lietuva sutiko turedama daugiau kaip vieną milijoną 400 tūkstančių televizorių.

● Vasario mėnesį, žvėrių ir paukščių apskaitos duomenimis, Lietuvoje yra 25 stumbrai, 7700 briedžių, 13 200 tauriųjų elnių, 61 dėmėtasis elnias, 390 danielių, 39 900 stirnų, 135 muflonai, 22 000 šernų, 68 400 pilkųjų kiškių, 34 000 baltųjų kiškių, 5 900 miškinų kiaunių, 2 120 audinių, 290 vilkų, 4 870 mangutų, 8 150 lapių, 210 lūšių, 540 ūdrų, 14 800 voverių, 38 100 kurapkų. Fazanai buvo skaičiuojami praėjusių metų rudenį ir jų priskaičiuota 40 900.

● Šiemet kapsukiečiai pažymi 320-ąsias savo miesto įkūrimo metines. Dabar Kapsuko pramonės pagamina 1,3 karto daugiau produkcijos, negu jos buvo pagaminta 1940 m. visoje Lietuvoje. Mieste dirba apie 6,5 tūkst. specialistų su aukštuoju ir specialiuoju viduriniu išsilavinimu. Technikumuose mokosi beveik 3 000 moksleivių, o keturiose vidurinėse profesinėse technikos mokyklose rengiama per 2 000 darbininkų.

Per dešimt metų gyventojų kapsuke padaugėjo 13 tūkstančių.

● Lietuvoje didžiulio populiarumo susilaukė Romualdo Granausko apysaka „Gyvenimas po klevu“. Rimantas Šinkūnas rašo: „R. Granauskas sukūrė pilną tragizmo apysaką. Ji iš tiesų nepatodo išėitės iš susidariusios bjaurios padėties (tai taikliai pastebėjo R. Ozolas „Literatūroje ir mene“), tačiau sukelia katarsį. Apie „Gyvenimą po klevu“, matyt, dar nemažai bus kalbama. Ir dar: perskaitę kūrinių, mes ne vienas susimąstome apie savo motiną, tėvą, senelį, močiutę, klausiamo savęs — ar nėra mūsų elgesyje kažko nežmoniškai šalto, žudančio. Patikrinti kūriniu skaitytojo sąžinę — didelis rašytojo uždavinys. R. Granauskas sugebėjo šį uždavinį išspręsti“.

J. Kraujūno nuotraukoje: Kupiškio statybinių medžiagų gamyklos jaunimas su darbo ir karo veteranais.

Labanakt, Vilniau!

Sitai sakdami, lyg ir linkėdam senajam miestui saldžių sapnų, skanus miegelio. Nors, žinoma, Vilniuje ir giliausią naktį visuomet būdavo nemiegančių. Būdavo žmonės ir naktimis. Kad neužgestų elektra, kad neatautų katininės, kad, pasigirdus pirmajam skambučiu, išvažiuotų medicinos greitosios pagalbos mašinos, išskubėtų ugniagesiai. Nemiegojo aerostas, geležinkelio stotis. Žodžiu, buvo ir anksčiau žmonių, kuriems naktelės ne dėl miegelio, ne dėl sapnelių...

Tačiau tiek — labai nedaug, palyginus ką dabar turime, o ypač ką dar turėsime. Persitvarkymo idėjoms ant kulnų lipa konkretūs darbai. Nuo balandžio 1-osios Vilniaus pramonės įmonės pradėjo darbą dviejų ir trijų pamainų režimu. Rašau — VILNIAUS, bet jis ne išimtis. Tai tik todėl, kad čia gyvenu ir žinau — tokį sprendimą priėmė Vilniaus miesto vykdomasis komitetas. Bet dar nesulaukę balandžio mėnesio, miesto naktys įgavo kitokį vaizdą. Štai jau seniai po vidurnakčio, bet važiuoja vienas kitas troleibusas, važiuoja autobusai. Šito anksčiau nebūdavo. Jau kovo mėnesį po 24 valandos kursavo 120 troleibusų ir 123 autobusai. Tai beveik pusė viso transporto, aptarnaujančio Vilniaus maršrutus. Pradedant balandžio pirmosiomis dienomis, jų srautas gerokai suintensyvėjo.

Vilniaus miesto Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto sprendimas šiuo klausimu toks:

1. Pervesti nuo šių metų balandžio 1 d. miesto pramonės įmonės ir organizacijos į dviejų—trijų pamainų darbo režimą.

Manau, skaitytojai suvokia, kad su tuo susiję ne tik transporto, bet ir daug kitų klausimų. Sakysime, ar reikia vakarinių ir naktinių pamainų žmones pamaitinti? Reikia! Ar reikia pasirūpinti pertvarkyti darbą mokyklose, vaikų lopšeliuose-darželiuose? Žinoma, reikia. Ar reikia, kad medicina pasirūpintų žmonių, dirbančių antrąją ir trečiąją pamainą, aptarnavimu? Kokia kalba, dar ir kaip reikia! Persitvarkymai pramonės įmonėse ištraukia visą grandį darbų darbėlių. Ir tai suprantama. Tik manau, kad skaitytojams rūpi išgirsti, kaip bus atlyginama už darbą vakarinėse ir naktinėse pamainose.

Taigi už kiekvieną darbo valandą vakarinėje pamainoje numatyta 20 proc. priemoka, už darbą naktinėje pamainoje — 40 proc. valandinio tarifinio atlygio (pareigybinės algos).

Tai labanakt, Vilniau! Tik dabar šituose žodžiuose jau išgirstame kitokią prasmę. Vieniems miesto gyventojams taip palinkime gero poilsio, o kitiems — gero, našaus darbo.

S. Grigalė

TAPS PASTOVIU SKYRELIU

Jau beveik dvi dešimtis metų „Pergalės“ žurnalas apžvalgos ir kronikos skyriuje talpina skiltis „Iš užsienio lietuvių kultūrinio gyvenimo“. Jose rašoma vien apie literatūros reikalus. Tačiau dar anksčiau informacijų rinkiniai apie emigracijos kultūrinį gyvenimą buvo pradėti spausdinti „Literatūroje ir mene“. Tiesa, ilgiau jie ten neužsilaikė, nors emigracinė tematika laikraštyje retkarčiais pasirodydavo straipsniais ar reportažais. Beje, nuosekliau ir pastoviau emigracinio kultūrinio gyvenimo rinkiniai buvo spausdinami „Kultūros barų“ žurnale („Toli nuo tėvynės“ ir pan.), bet vėliau, keičiantis redaktoriams, jie ten išnyko.

Atrodo, jog dabar pastovų informacijų skyrelį emigracinėmis temomis įsiveda „Literatūros ir meno“ savaitraštis. Jame pradeda pasirodyti „Išėivijos kultūros atgarsiai“, kur spausdinama informacija apie užsienio lietuvių kultūros įvairių sričių gyvenimo aktualijas. Tokiu būdu išplečiamos

žinių apie emigracinės kultūros įvykius diapazonas: jos kryptingiau ir pastoviau bus pateikiamos ne tik „Pergalėje“, bet ir „Naujoje knygoje“, „Literatūroje ir mene“. Be abejo, joms vietos visados bus „Gimtajame krašte“. O gal prie šios temos sugrįš ir „Kultūros barai“, kurie kadaise pateikė labai daug žinių apie išėivijos kultūrinį gyvenimą Tarybų Lietuvos skaitytojams.

Kazys Vilniūnas

Liciškėnų brigados darbščių moterų N. Beržinskienės ir M. Kondrotienės prižiūrimos paršavedės pernai atsivedė vidutiniškai po 22 paršelius.

K. Kęstausko nuotraukoje: Paršavedžių kiaulydėje.

Vilnis, 1987 m. liepos 23 d.

K. Jankausko nuotraukoje: Kauno firminėje parduotuvėje „Rėda“.

Pabuvojus Birštone

PASAKOJA „VERSMĖS“
SANATORIJOS VYR. GYDYTOJA
PAVADUOTOJA
DITA BAZELIENĖ

Mūsų sanatorija dar, pasakyčiau, jauna — neseniai pažymėjome jos 15 metų sukaktį. Tai — Lietuvos žemdirbių sanatorija. Tiesa, ji Lietuvoje ne vienintelė, tačiau nepasigiriant pasakysiu, kad turi gerą vardą. Gydomė periferines nervų sistemos, virškinimo trakto, atramos judamojo aparato, arba kitaip įvairias sąnarių ligas. Gydomosi laikas — 24 dienos. Per metus priskaičiuojame 5000—6000 ligonių.

Sanatorijoje dirba 11 gydytojų, 2 gydomosios kultūros metodininkai, 37 medicinos seserys. Iš viso apie 200 žmonių.

Kas dar rūpi?

Svarbiausia, kad turime tikrai geras sąlygas. Turime visus reikalingus gydymui kabinetus. Sveiki žmonės paprastai nesidomi medicinine tarnyba ir, pavyzdžiui, stomatologijos kabinetais tesusidomi tik tada, kai suskausta dantis, dantų protezavimo kabinetais — kuomet negali duonos atsikąsti. Neduok die, kad tai įvyktų, bet mes turime du stomatologinius ir vieną protezavimo kabinetą. Tai jau ne sanatorinis gydymas. Tačiau „Versmėje“ žmonėms sudarome sąlygas per 24 sanatorinio gydymosi dienas susitaisyti dantis, suprotezuoti. Beje, turime savo laboratoriją ir galime patys patikrinti diagnozę, patys diagnozuoti, išsiaiškinti žmogaus susirgimus.

Gydymui stengiamės visas procedūras paimti tik iš gamtos, kad jos nebūtų sugadintos žmogaus įtaka — natūralaus vandens, purvo vonios. Per metus atliekame apie 150 tūkst. įvairiausių procedūrų. Kiti, tai išgirde, sako: daug. Mes irgi žinome, kad daug.

Kaip suprantate, mūsų ligoniai — ne lovoje. Jiems reikia koncertų, bibliotekos, laikračių, reikia įvairiausių pramogų, netgi muzikos, šokių salės. Sakysčiau, ir šito turime pakankamai.

Po truputį dar vis augame. Šioje vietoje išaugime maždaug iki puspenkto šimto vietų. Dabar statomas 180 vietų miegamasis korpusas, gydomosios fizikultūros kompleksas su mineralinio vandens būvete. Na, o toliau — jau kitur. Vyksta projektavimo darbai 500 vietų sanatorijai, kur 200 vietų skiriame tėvams su vaikais. Išankstiniai paskaičiavimai rodo, kad iki 2000 metų turėtume atlikti darbų už 20 milijonų rublių.

Tai tiek. O toliau — prašome patys pasižiūrėti, susitinkite su ligoniais, pasikalbėkite... Sanatorijos šlovė priklauso nuo to, kaip apie ją atsiliepia ligoniai. Na, o aš jus palydėsiu, kad nepaklystumėte. Ne miškas, bet paklysti yra kur...

KELIONĖ PO „VERSMĖ“...

Ėjome „Versmės“ sanatorijos koridoriais, lipome laiptais, kėlėmės liftu, atidarėmė duris, atidarėmė duris, sveikinomės ir atisveikinomė... Žmonės, žmonės! Vieni prie procedūrų kabinetų durų, kiti jau purvo ar vandens voniose. Nemažai bibliotekoje...

Gerai ligoniai, galvojau, ir pačiam norėjosi nusivilkti megztinį, nusimesti kelnes ir nusileisti į plaukimo baseiną. Neteko gyvenime būti sanatorijos ligoniu, gal todėl atrodė, kad čia ne tiek žmonėms skauda, kiek malonu.

Sustojau prie žaidimo aparato... — O štai mūsų šokių salė, — atidarė kitas duris Dita Bazalienė. Didelė. Šviesi. Bet muzikai dar ankstoka, dar tik popietė. Et, gal

ir gerai, kad pasaulyje yra sienos? Jos daug ką slepia nuo akių, todėl mažiau pavyduliavimo. Sakau, dvidešimt keturiom dienom norėčiau būti sanatoriniu „Versmės“ ligoniu. Tik jeigu jau renkuosi ligą, tai tegu bus leista pasirinkti ir procedūras. Pradėčiau nuo maudymosi baseino. Po jo nutapėčiau į biljardinę, prie teniso stalo. Paskui kokiai valandžiukei įsiropščiau į lovą. Pusryčiai, pietūs, vakarienė. Vakare kinas, koncertas, ar šokiai. Kodėl ligoniai, jeigu tiek malonumų? Retsykiais išsinuomčiau dviratį — ir aida pasidairyti po apylinkes. Jokio rūpestelio!

Bet man dar reikia pasikalbėti su ligoniu.

...IR INTERVIU

Į kambarėlį užėjome su gydytoja. Čia dvi moterys. Viena kažką mezga, o antra ką tik sugrįžusi. Bet ne iš plaukimo baseino, ne nuo biljardinio stalo...

— Sinkevičiene, iš kur? — klausia gydytoja.

— Iš namų.

— Tai pabėgusi buvai?

— Kad nelabai toli. Ir labai reikėjo. Už vyro tėvus buvo mišios.

Atsidusau. Et, sunku darbčiam žmogui net sanatorijoje 24 dienas praleisti!

— Galvojau sugrįžti anksčiau, dar pirmadienį. Bet žinote — mama sena. Kiaulėm miltų nebuvo. Tai vakar parsivežiau, — pasakojo moteris.

— Jūs kolūkietė? — paklausiau.

— Kolūkietė. Iš Alytaus rajono „Dainavos“ kolūkio. Ten karves melžiu.

— Už gydymą ar daug reikia mokėti?

— 54 rublius. Dar 166 sumokėjo kolūkis, — sako Sinkevičiene.

— O iš kur sužinojote, kad jums reikia sanatorijoje pasigydyti?

— Daktarė rekomendavo. Melžėjos dažnai su daktarais susitinka. Pasakiau, kad strėnas gelia. Pažiūrėjo, pažiūrėjo ir sako: Sinkevičiene, mešk tą darbą, jums negalima lankstyti. Nusislinko kažkokie nugaros slanksteliai...

— Tai mesite darbą?

— Oi, kad labai gaila. Kol pajėgsiu, tai dirbsiu.

— Jūs ilgai dirbate melžėja? — neatstoju nuo moters.

— 22 metelius.

— Kiek uždirbate?

— Visaip, ir po 200 per mėnesį, ir mažiau. Mažiausiai žiemą.

— O kiek karvių melžiat?

— Penkiasdešimt.

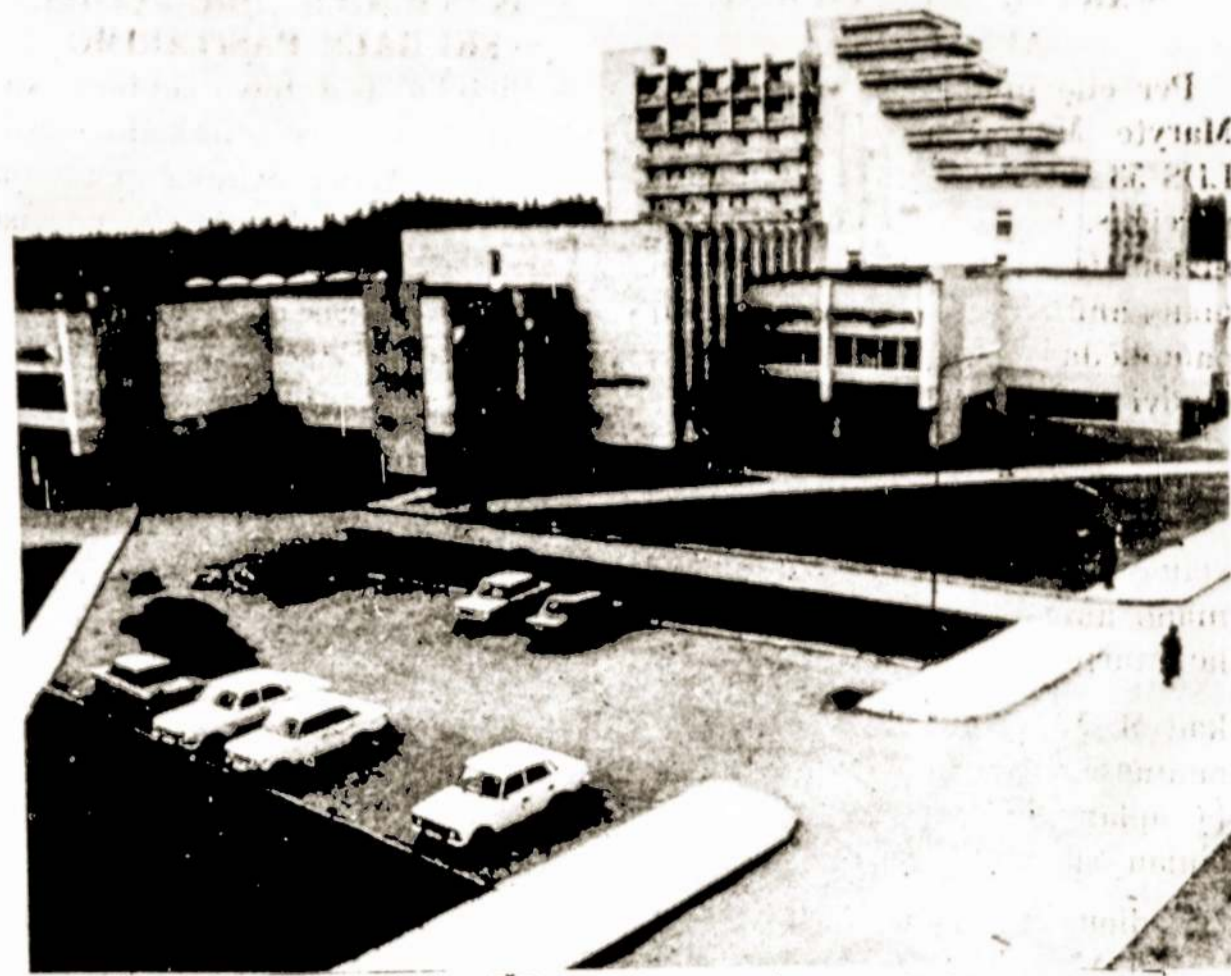
— O namuose dar yra viena karvutė? — paspėliojau.

— Turėjau daugiau. Dvi karvutes turėjau, bet rankos nutirpo, tai vieną pardaviau.

— Ar jums kas padeda?

— Sūnus. Bet neseniai apsiženijo. Dar 80-ties metų mama. Tai kai parvažiavau, žinot — betvarkė, betvarkė, betvarkė...

... Atsisveikinom. Jau uždarius duris, belydinčiai gydytojai pasakiau: moka mūsų kaimo žmogus dirbti, bet dar nemoka pasigydyti, nemoka dar pailsėti. Ši mintis ir dabar galvoje: moka kaimietis dirbti, bet pailsėti — ne kiekvienas. Nemoka ir Regina Sinkevičiene iš Alytaus rajono „Dainavos“ kolūkio. Bet gal dėl šios priežasties ji man tokia graži, kad nežinau net kokiu žodžiu padėkoti. Graži ji, o su ja pagražėja ir visa Lietuva. Pranas Karionas

A. Dilio nuotraukoje: „Žilvinas“ — naujas žemdirbių sanatorijos korpusas Druskininkuose.

Dabar respublikos žemdirbių sanatorijos ir pensionatai vienu metu gali priimti 3,500 žmonių.

ALBERTINA JAKIENĖ PERGYVENO OPERACIJĄ

Jau gerokas laikas, kai Albertina Jakienė pradėjo skųstis blogėjančia sveikata, bet vis manė, kad sveikata grįš. Kai pradėjo greitai mesti svorį, jos draugės susirūpino jos sveikatos stoviu. Dr. Helen Trusk ir jos dukra Aldona Zekas nuvežė ją į MacNeal ligoninę, kur, po rūpestingo patikrinimo, nustatyta, kad būtina skubi operacija. Liepos 1 d. padaryta operacija ir ligonė povaliai sveiksta. Kaip ilgai jai teks būti ligoninėje, sunku pasakyti.

Jos dabartinis adresas: MacNeal Hospital, 3219 So. Oak Park Ave., Berwyn, IL 60402. Room 4103.

Jos ilgametės velionės draugės sūnus Julius Žilinskas labai susirūpinęs Albertinos padėtimi, taipgi Aldona su mamyte dažnai lanko ligonę.

Kaip žinome, Albertina eilę metų stambiai remdavo laikraštį „Vilnis“. Ir šiemet, nors jau nepajėgė dalyvauti „Vilnies“ dalininkų suvažiavime, bet per dr. P. Malinauskienę atsuntė \$1,000 „Vilniai“ paramos.

Linkime, kad draugė Albertina tą nematą ligą nugalėtų ir dar ilgai galėtų pasidarbuoti darbo žmėnių labui, ypač dar ilgai galėtų parenti darbo žmonių reikalus ginančią „Vilnį“.

Žavus ukrainiečių koncertas ir banketas

Birželio 27 d. pažangių ukrainiečių organizacijos surengė koncertą ir banketą. Koncertą pildė patys žymieji menininkai, atvykę iš Ukrainos — Kievo. Daugelį kartų yra tekę dalyvauti jų surengtuose koncertuose ir būta kuo pasigrozėti, bet šį kartą tai pralenkė visus pirmesnius.

Scenoje pasirodė ukrainiečių žymioji žvaigždė Diana Petrinenko. Jai akordeonu akompanavo žymii muzikė Nina Rutchenko. Po kelių solo dainų, Nina sugrojo eilę šaunių muzikos numerių. Vėliau pasirodė solistas Victor Shportko, Ninai akompanuojant. Jis ne tik šaunus dainininkas, bet ir gabus artistas.

Antrąją programos dalį pildė duetas. Atliko nemažą skaičių dainų, kurių dauguma buvo liaudies dainos. Žiūrovai vis plojo ir

Reikia pasakyti, kad Albertina ne tik finansiniai stambiai rėmė laikraščius, bet daug ir pavyzdinčiai dirbo choruose, parengimuose ir vcikalų pastatymuose.

Linkiu jai dar ilgo ir gražaus amžiaus. Vilniūtė

HELEN TRUSK IŠVYKSTA ATOSTOGŲ

Čikagiečiams gerai pažįstama, ilgametė laikraščio skaitytoja ir rėmėja H. Trusk liepos 15 d. išvyksta mėnesiui kitam pas dukrą Ida Matikonis ir jos šeimą. Elemtė visuomet bando vasarą praleisti gražioje Indianapolio apylinkėje.

Linkiu jai nuotaikingai ir maloniai paatostogauti pas mielą dukrą Idą ir sveikai grįžti pas dukrą Aldutę ir jos šeimą. Vilniūtė

TEKO SUŠNEKTI SU ONUTE KRISIKEN

Žinojau, kad Onutės manytė Marcella Guzauskienė, po susilaužymo kojos ir po sėkmingos operacijos, kurį laiką buvo slaugyamo namuose, todėl pirmiausia paklausiau, kaip ligonė jaučiasi. Atsakė, kad gana gerai. Nežiūrint, kad Marcella jau persokusi 99 metų, sveikatoje sutvirtėjo ir laisvai vaikštinėja po kambarį, jei neskaityti lazdelės pagalbos.

Tai labai smagi žinutė. V-tė

prašė daugiau dainų, nors jau buvo galima pastebėti, kad dainininkai ima pavargti.

Tarpe mielių svečių buvo Ukrainos Muzikos redaktorius Zanon Dashak. Kiek pastebėjau, jį buvo apsupę Chicagos menininkai.

Trumpai suglaudus, reikia pasakyti, kad tokių žavių ir šaunių koncertų mes čia Amerikoje negirdėtume, nors ir labai brangius bilietus mokėtume.

Banketas irgi buvo puikus. Patiekalai buvo labai skoningai paruošti. Šeimininkės, sužinojusios, kad atvyksta šaunūs Ukrainos menininkai, pasistengė patiekalus paruošti kuo skoningiau.

Gaila, kad šį kartą mažiau lietuvių atsilankė, negu paprastai. Kurie neatsilankė, dabar turi gailėtis. Vilniūtė

Vilnis, 1967 m. liepos 23 d.

MARYTĖ MONTVILIENĖ APLANKIUS

Per eilę metų teko susitikti su Maryte Montviliene, kai ji ėjo LDS 53 kuopos finansų sekretorės pareigas. Buvo labai draugiško ir malonaus būdo moteris. Kadangi mano anūikai buvo LDS nariai, tai pamokėdama duokles už juos, mudvi susitikdavome.

Jau geras laikas, kai ji iš mūnėtų pareigų pasitraukė ir randasi slaugymo namuose, bet šiemet mano anūikai baigė savo narystės laikotarpį. Kai pasakiau jiems,

kad M. Montvilienė yra slaugymo namuose, jie pasiūlė mane nuvežti ją aplankyti. Jų pasiūlymą priėmiau su malonumu ir birželio 30 dieną vykome į Oakbrook Nursing Home, 2013 Midwest Rd.,

Oakbrook, Ill. 60521. Nuvykę radome ją gerai nusiteikusių ir neprastoje sveikatoje. Ilgokai pasikalbėjome. Savo padėtimi ji daug nesiskundė. Tik mums, ypač man, nebuvo aišku, kodėl ji negalėtų pastoviai gyventi pas giminės arba pas draugus...

Tikrai buvo labai smagu su ja padraugauti ir pasikalbėti eile skirtingų įdomių ir svarbių klausimų.

Palinkėjome jai daug geros ir tvirtos sveikatos ir pažadėjome, progai pasitaikius, vėl aplankyti. Manau, kad ir kiti buvę LDS 53 kuopos nariai bei asmeniniai draugai turėtų tai padaryti. Nuo savęs ir mano anūkų linkiu jai sėkmės visa kame. **Ona Masienė**

Sveikinimai "Vilnies" dalininkų suvažiavimui

3TIZO (Gauti suvažiavimo metu ir per pašta)

\$1,000.00: Albertina Jakienė, Chicago, Ill.
\$500.00: Mildred Kubilius, Hot Springs, Ark.
\$150.00: P. Malinauskienė, Chicago, Ill.; ALMK Draugija, Chicago, Ill.
\$100.00: J. P. Miller, Seminole, Fl.; Ex Mainerių klubas, Chicago, Ill.; F. ir A. Vaitkus, Chicago, Ill.
\$75.00: E. V. Repshis, Dorchester, Ma.
\$50.00: Thomas Johnson, City, N. Y. W. Doren, San Diego, Cal.
\$40.00: Vilnies Kaimynas, Chicago, Ill.
\$25.00: Ana Čepulis, Brooklyn, N. Y.; A. ir N. Iešmantai, Lauderdale Lake, Fl.; M. Mazuraitienė, San Leandro, Ca.; Ks. Karosienė, San Leandro, Ca.; M. Baltulionytė, San Leandro, Ca.;

M. Maganienė, Oakland, Ca.;
Antanina Butkis, Lyons, Ill.
\$20.00: Al Peteckas, Chicago, John Pateckas, Chicago, Ill.;
Amelia Yuskovic, Middletown, N. Y.; M. Ginaitienė, Santa Clara, Ca.; V. Taraškienė, San Leandro, Ca.; Alice Pauliukas, Chicago, Ill.; S. ir M. Adomaitis, Willow Springs, Ill.
\$15.00: Telda King, San Leandro, Ca.
\$10.00: Julia Marazienė, Chicago, Ill.; Antanas Chapas, Chicago, Ill.; A. ir J. Copin, Chicago, Ill.;
Ed. ir Fran Jordan, Chicago, Ill.;
Marcella Wassel, Chicago, Ill.;
Helen Trusk, Chicago, Ill.; Nellie Ventienė, Richmond Hill, N. Y.
Viso sveikinimų gauta \$2,715.00.
Visiems didelis ačiū.

ADM.

ILGIAUSIŲ METŲ

Mildred Kubilius

Iš LTSR Kauno nuoširdžiai sveikiname sulaukusią 80 metų sukakties progą ir linkime geros sveikatos, neišsenkamos energijos, ilgu, ilgu gyvenimo metų, visko kas telpa žodyje laimė.

Tegu amžinai lieka atmintis tėvų ir artimųjų kraštui.

REGINA ir ALBINAS KUBILIAI
Kaunas, Lietuva

Vilnis, 1987 m. liepos 23 d.

IS "VILNIES" DIREKCIJOS SKUBAUS PASITARIMO

Birželio 30 d. buvo skubotai susauktas "Vilnies" direkcijos pasitarimas, todėl nebuvo renkama nauja valdyba. Priežastis: ne visi direktoriai dalyvavo. Buvo plačiai aptartas laikraščio išleidimo klausimas. Kaip žinia, net trys "Vilnies" darbininkai liepos mėnesį išvyksta pasisvečiuoti į Tarybų Lietuvą, todėl norėta paruošti viską, kad nereikėtų nutraukti laikraščio išleidimo. Administracija užtikrino, kad laikraštis paštu bus pristatytas laiku.

Administratorius paskaitė Antano Litvino raštišką atsistatydinimą iš direkcijos. Atsistatydinimas nepriimtas, nes posėdyje nedalyvavo visi direktoriai.

Sekantis posėdis įvyks rugpjūčio 29 d. 1 val., nes liepos mėnesį trijų direktorių nebus Chicagoje.

Sekr. J. M-nė

Mirę LDS nariai

Nuo š. m. balandžio mėn. 28 d. iki gegužės 26 d. mirė šie LDS nariai:

Josephine Brazaitis, 69 m. a., 33 kp. narė, Elizabeth, N.J.
Stella Rakutis, 91 m. a., 3 kuopos narė, Norwood, Mass.
Annie Bochonowicz, 93 m. a., 3 kp. narė, Norwood, Mass.
Ernest John Chase, 66 m. a., pavienis narys, Lowell, Mass.
Kazimiera Radusis, 92 m. a., pavienė narė, Bayonne, N.J.

Aplankykite Lietuvą

Šiemet "Vilnies" administracija ir vėl organizuoja laikraščio skaitytojų tris turistines grupes vykti pasisvečiuoti Lietuvoje. Kaip paprastai esti, "Vilnies" turistinės grupės Lietuvoje pabuvoja dešimt dienų. Šiemet irgi tiek pabuvos ir, be to, dar grupės globos "Tėviškės" draugija, dažnai turistams leidžianti nuvykti ir į savo tėviškes.

PIRMA GRUPĖ iš Čikagos išskris gegužės 11 d.

ANTRA GRUPĖ iš Čikagos išskris gegužės 13 d.

TREČIA GRUPĖ iš Čikagos išskris rugpjūčio 17 d., New Yorke staptels porai valandų ir išskris į Belgradą. Čia rugpjūčio 18-tos dienos naktį pernaktos ir kitos dienos rytą išskris į Maskvą. Čia vėl pernaktos ir rugpjūčio 20 d. išskris į Vilnių. Lietuvoje pabuvos 10 dienų ir rugpjūčio 30 d. išskris į namučius vėl per Maskvą, Belgradą, New Yorką. Čikagoje atsiras rugpjūčio 31 d. (pirmadienį) po pietų.

Ši kelionė su visu išlaikymu ir išlaidomis, susijusiomis su grupės išvykomis iš Vilniaus bei turais, kaštuos į abi puses iš Čikagos \$1,765.00, iš New Yorko \$1,715.00.

Visoms trims grupėms bus iš Vilniaus išvykos į Kauną, Panevėžį, Palangą ir pagal pasirinkimą į Druskininkus, Rumšiškės ir Trakus.

Norintys kuria nors grupę vykti, skubėkite užsiregistruoti, nes grupėse vietų skaičius ribotas. Pirmoji grupė netgi jau sukomplektuota. Jeigu tik kas nors atsisakytų, tik tada šioje grupėje vieta atsirastų.

Taipgi tenka pažymėti, kad pageidaujantys viešbučiuose gyventi po vieną, prie minėtų kelionės kainų turi pridėti po \$200.

Dėl daugiau informacijų ir registracijos reikalu kreipkitės:

"Vilnies" Administracija
3116 S. Halsted St.
Chicago, Ill. 60608
Telefonas: 1 (312) 842-7325

P.S. Prašome, šią žinią praneškite savo giminėms, draugams bei pažįstamiems.

"VILNIES" ADMINISTRACIJA

MIRUS

Agnei Druseikienei

Reiškiame gilią užuojautą velionės pusseserei Evelyn Fisher ir kitiems giminėms, taipgi idėjos draugėms ir draugams. Kartu liūdime netekusios ilgametės narės.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ KULTŪROS
DRAUGIJOS NARĖS IR VALDYBA

LIŪDNOS MIRTIES METINĖS

John Sankus

Liūdnei praslinko 22 metai nuo to skaudaus įvykio, kuomet 1965 metų liepos 7 dieną sustojo plakusi mano mylimo vyro ir vaiko tėvo širdis. Nežiūrint, kad jo nėra mūsų tarpe, bet jo pavyzdingas ir gražus gyvenimas bei patarimai kaip gyventi, kad būtume naudingi ne tik sau, bet ir visai žmonijai, paliko mūsų širdyse ir mintyse visiems laikams.

Gerbsime ir aukštai laikysime jo atminimą kol plaks mūsų širdys.

Žmona EVA SANKUS
Sūnus VICTOR SANKUS
Duktė ISABELLE METASAVAGE
Anūkė JOYCE DARROW
Anūkas LARRY

Vincent Bogden

[Gyveno Brodhead, Wisconsin]

Mirė 1987 metų birželio-June 9 d., sulaukęs 72 metų. Gimė Pennsylvania valstijoje. Ilgus metus gyveno Chicagoje. Priklausė prie LDS.

Giliame liūdėsyje paliko sūnų Vincent, marčia Barbara, brolius Walter ir jo žmoną Cleta, Anthony ir jo žmoną Sophia, jų šeimas, anūkę Lisa Regenold ir jos vyrą David, anūka Marc Bogden ir jo žmoną Sharon, jų dukras Kristin, Gwyneth ir 5 proanūkius.

Birželio 11 d., 2 val. po pietų buvo atdėtas į Tautines kapines ir palaidotas. Laidotuvių metu atsiveikinimo kalbas pasakė anūkę Lisa Regenold ir anūkas Marc Bogden.

Laidotuvių direktorius P. J. Ridikas, Telef. 927-1911.

Mirę lietuviai

— Birželio 6 d. mirė Povilas Žymantas, 78 m. a. Gimė Lietuvoje. JAV-se išgyveno 37 metus. Liūdi žmona, duktė, du sūnūs ir jų šeimos. Palaidotas birželio 9 dieną Kazimierinėse kapinėse.

— Birželio 8 d. mirė Teofilė Vildžienė-Greiciūtė, 83 m. a. Gimė Lietuvoje. JAV išgyveno 38 metus. Liūdi sesuo ir kitos giminės. Palaidota birželio 11 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Birželio 8 dieną mirė Joseph Paczkūnas, 99 m. a. Gimė Lietuvoje. JAV išgyveno 77 metus. Liū-

di žmona, sūnus, dvi dukros ir jų šeimos bei kitos giminės. Palaidotas birželio 11 dieną Kazimierinėse kapinėse.

— Birželio 10 d. mirė Catherina Zogas, sulaukusi gražaus amžiaus. Gimė Pensilvanijoje. Liūdi duktė, trys sūnūs ir jų šeimos, sesuo brolis ir jų šeimos bei kitos giminės. Palaidota birželio 13 dieną Vandergrief, Pa.

— Birželio 10 d. mirė Juozas Arcišauskas, 86 m. a. Gimė Lietuvoje, Šiaulių rajone, Tryškių apylinkėje. JAV išgyveno 38 metus. Liūdi žmona, duktė, anūkės ir kitos giminės. Palaidotas birželio 13 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Birželio 11 d. mirė Stepas Klinka, 66 m. a. Gimė Lietuvoje, Žemaitijoje. JAV išgyveno 35 metus. Laidotuvėmis (birž. 15 d.) rūpinosi L. Dukterų draugija.

— Birželio 11 d. mirė Marija Svedienė, 85 m. a. Gimė Lietuvoje. JAV išgyveno 37 metus. Liūdi vyras, trys dukros ir jų šeimos. Palaidota birželio 13 dieną Kazimierinėse kapinėse.

— Birželio 12 d. mirė Juozas Saladžius, 82 m. a. Gimė Lietuvoje, Ukmergės rajone, Vyžuonos apylinkėje. JAV išgyveno 38 metus. Paliko daug artimų giminų. Palaidotas birželio 15 d. Kazimie-

rinėse kapinėse.

— Birželio 13 d. mirė Stasys Stambus, 74 m. a. Gimė Lietuvoje, Telsių rajone, Gadunavos miestelyje. JAV išgyveno 38 metus. Liūdi žmona, duktė ir jos šeima, sesuo Lietuvoje ir kitos giminės. Palaidotas birželio 17 dieną Kazimierinėse kapinėse.

— Birželio 14 d. mirė Elžbieta Nenortienė - Senkaitė, sulaukusi pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje, Kaune. Į JAV atvyko po Antrojo Pasaulinio karo. Liūdi vyras, sūnus, duktė ir jų šeimos. Palaidota birželio 17 dieną Kazimierinėse kapinėse.

Prisimimus mylimus ir aukštai gerbiamus Tėvelius

Jonas ir Ursulė Juodaičiai

Birželio 9 d. sukako metai, kaip negailėstinga mirtis sustabdė mūsų mylimos mamytės jautriosios širdies plakimą. Mes žinome, kad ji buvo ne tik rūpestinga motina savo šeimai, bet ir nepavarduojama visuomenininkė. Jai nemažiau rūpėjo visuomeniniai reikalai kaip šeimos. Žinome, jog jos kilnus gyvenimas pasiliks aukštai įvertintas plačios visuomenės.

Kartu prisimename ir mūsų mylimą tėvelį Joną Juodaitį, kuris nuo nežinomo priešo rankos žuvo prieš 38 metus sausio mėnesį. Jis irgi buvo vienas iš aktyvių kovotojų už darbo žmonių reikalus, ypač unijistinius reikalus.

Prisimindamos tuos kilnius darbo žmonių, kaip ir šeimos reikalų gynėjus ir žinodamos, kad jie užbaigę savo garbingą kelionę jau ilsisi, pagerbdamos jų atminimą laikraščiu išteikiame paramos \$25 ir kitus \$25 už apmokamą prisiminimą — viso \$50.

Mielieji, kol mūsų krūtinėse plaks širdis, jūs jose būsite gyvi.

Dukros: RUTH COGLER, OLGA MARTIN
ir mūsų šeimos

MIRUS

Vincui Bogden

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionio sūnui Vincui, marčiai Barbara, anūkei Lisa Regenold ir jos vyrui David, anūku Marc Bogden, jo žmonai Sharon, jų dukroms Kristinai, Gwyneth ir 5 proanūkiams, broliams Walter ir Anthony, kitiems giminėms ir draugams.

Mes irgi liūdime netekę gero draugo.

WALTER SLENCH
DONALD SLENCH ir šeima
LINDA SANTWIRE ir šeima

MIRUS

Vincui Bogden

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionio sūnui Vincui, marčiai Barbara, anūkei Lisa Regenold ir jos vyrui David, anūku Marc Bogden, jo žmonai Sharon, jų dukroms Kristinai, Gwyneth ir 5 proanūkiams, broliams Walter ir Anthony, kitiems giminėms ir draugams.

Mes irgi liūdime netekę gero draugo.

John Feiza	Julia Marazas
M. ir A. Batus	F. ir A. Vaitkai
J. ir M. Urbikai	P. Malinauskienė
A. ir S. J. Jokubkos	J. Pateckas
A. Litvinas	V. ir A. Urbikai

MIRUS

Uršuliai Pratupienei

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą netekusiam mylimos motinos sūnui Jonui, marčiai Sally, jų vaikučiams, anūkam, velionės brolio dukrai Elvirai Dvoveiskienei ir jos šeimai, gyvenantiems T. Lietuvoje, N. Akmenės apylinkėje, ir kitiems giminėms.

Kartu liūdime netekusios Draugijoje ilgametės narės.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ KULTŪROS
DRAUGIJOS NARĖS ir VALDYBA

MIRUS

Valerijai Samuolienei

Reiškiame nuoširdžią ir gilią užuojautą vienturčiui velionės sūnui Adolfui, pusbroliui Vito Abazorui ir jo žmonai Juzei, pusseserėms G. ir J. Roden, Agnieškai Stumbris ir kitiems giminėms bei draugams.

Kartu liūdime netekę nuoširdžios draugės.

V. Powell	J. Feiza
St. Chapas	J. Pateckas
A. Chapas	P. Malinauskienė
A. Litvinas	A. Vaitkus
J. Marazienė	P. Vaitkus

A. Pauliukas

K. Vidiko Tauro

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

1987 metų liepos 21 dieną sukako 25 metai, kaip mirtis atskyrė K. Vidiką Taurą iš gyvųjų tarpo. Jo atminimas niekad neišdils iš mano širdies, nes jis man daug paliko prisiminimų. Jis suprato mano troškimą mokslo ir apšvietos. Jis man padėjo įveikti sunkias aplinkybes. Jis buvo vienas iš tūkstančių, kuris moteriai nepavydėjo mokslo, skatino ją siekti jo ir padėjo.

Niekad, o niekad jo nepamiršiu.

ELIZABETH VILKAITĖ-VIDIKAS
Dorchester, Ma.

MIRUS

Mary Smalstis, Agatha Druseika, Uršulė Pratupas,
Valerija Samuolis, Stanley Bernot, Vincent Bogden

Reiškiame gilią užuojautą jų artimiesiems, draugams bei pažįstamiems.

Drauge su visais liūdime.

MARCELLA WASSEL
EDWARD ir FRANCES JORDAN

MIRUS

Valerijai Samuolienei

Reiškiame gilią užuojautą velionės vienturčiui sūnui Adolfui, netekusiam mylimos mamytės, pusbroliui Vito Abazorui ir jo žmonai Juzei, pusseserėms G. ir J. Roden ir Agnieškai Stumbris bei kitiems giminėms ir idėjos draugams.

Kartu liūdime netekusios Draugijoje ilgametės narės.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ KULTŪROS
DRAUGIJOS NARĖS ir VALDYBA